

'k Seg het nog!

Minstens één zo'n familielid zal iedereen wel hebben, een welmenende schoonzus of achterneef die als je zoon op een muurtje klimt meteen uitroept: 'Gaat hij daar niet af vallen?' En als je dochter 's avonds alleen de stad in trekt: 'Is dat niet gevaarlijk?'

Zelf ben je niet geneigd om de hele tijd achter je kinderen aan te rennen. Je laat ze begaan omdat je wil dat ze hun eigen parcours lopen. Je gelooft dat ze van een tegenvaller nu en dan ook kunnen leren, en je vertrouwt erop dat het uiteindelijk wel goed komt. Maar als je zoon dan toch valt, of je puberdochter wordt op dat feestje door een wildvreemde betast, klinkt het meteen haast triomfantelijk: 'k Seg het nog!'

Die 'k Seg het nog!' is een eenvoudig ritueel van verschoning. Schoonzus of achterneef bedoelt: dit had ik voorzien en ik heb ervoor gewaarschuwd. Er is niet naar me geluisterd, maar doordat ik tijdig heb gesproken ben ik vrijgesteld. Mij treft niet de minste blaam.

Aan dat soort welmenende familieleden moet ik denken als ik de berichten op fora lees, op facebook, en soms zelfs in mijn krant. Zoveel mensen die maar lopen te waarschuwen. Voor moslims, voor Chinezen, voor migranten, voor pedofielen, voor godsdienstbelijders, het houdt niet op. Hun woorden treffen doel. Als ik zo dikwijls op gevaar gewezen word, dan bekriipt me al gauw enige ongerustheid. Niet uitsluitend over datgene waarvoor men waarschuwt, maar ook over de vrijblijvendheid van het geraas. Die alarmblazers vermanen zo generiek. Ze generaliseren en stigmatiseren. Ze loeien als sirenes die op een vast tijdstip worden getest, alleen maar om te kijken of ze nog werken.

Wie voor alles waarschuwt, waarschuwt op het eind nergens meer voor. Hij heeft met losse hagel geschoten. Hij heeft wie liet begaan zenuwachtig gemaakt, en de omstanders onverantwoordelijkheid verweten. Maar als het straks misgaat kan hij zich van elke blaam zuiveren. Hij volgt de diepmenselijke weg van de minste

www.anneprovoost.be

weerstand: vermanend de vinger in de lucht steken, maar geen handelingen stellen die de waarschuwing ondersteunen of overbodig maken.

Gegronde alarmsignalen zijn me te dierbaar om zomaar te worden uitgebazuind. Elk mogelijk gevaar is een verschijnsel het bestuderen waard. Een noodsein moet me ogenblikkelijk in de startblokken zetten. Vanaf wanneer worden die moslims, Chinezen, migranten, pedofielen, godsdienstigen, etc... gevaarlijk, en op welke manier? Ik wil elk gevaar als een waardige tegenstander zien, complex en met vele gradaties, niet als een monoliet. Ik wil nagaan hoe ik het nakend onheil kan ontmynen: door opvoeding, door consequent te handelen, door aan de basis van het probleem te werken. Er is zoveel mogelijkheid voor nuance, dankzij de fora, dankzij de sociale netwerken, dankzij de kranten. Ik wil gerust uitgaan van een *worst case scenario*, maar niet op basis van iets wat wel lijkt op goede raad, maar bij nader inzien niet meer is dan een bezwerend 'k Seg het nog. Daar gaat mijn verlangen nu naar uit, naar gevoelige graadmeters, voor elk onheil een schaal van Richter, Beaufort of Becquerel, waardoor er dieptezicht ontstaat in plaats van paniek.